

KLASSEKAMPEN

Venstresidas
dagsavis

Tirsdag 26. juni 2018. Nummer 143. Uke 26. Årgang 50. Løssalg: 35 kroner

A-avis

» De skyter tåregass like gjerne inn i stua til folk som mot skoler og lekeplasser. **SIDE 12 OG 13**

Finn Iunker

» Når grunnmurer siger og synker og til sist raser sammen, kan Finnmark velte over ende som en skadd hest. **SIDE 22**

Liv Lundberg

- Asylforsker vil stramme inn
- Advarer mot Merkels linje

Støtter Ap-plan for asyl

» Hvis du vil se et eksempel på innvandringspolitikk som ikke har bærekraft, kan du se til Merkel.

PAUL COLLIER,
PROFESSOR

NY KURS: Paul Collier mener en ny asylpolitikk er helt nødvendig hvis sosialdemokratiske partier skal vinne tilbake arbeiderklassen. Han støtter utspillet fra Aps Masud Gharahkhani, som ønsker null asylsøkere på norske grenser.

SIDE 4 OG 5

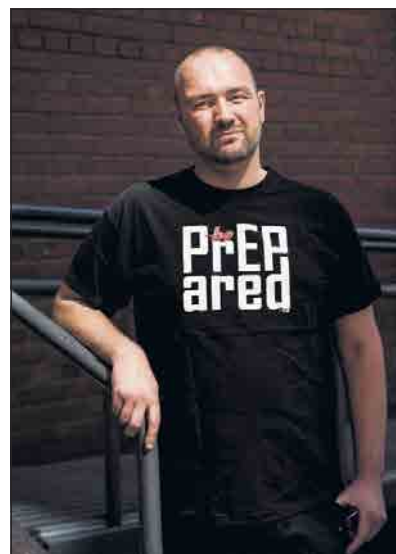
FOTO: SIV DOLMEN

Styrket seg etter seieren

VALGVINNER: Tyrkias president Recep Tayyip Erdogan vant både helgas presidentvalg og parlamentsvalg. Dermed innføres president-systemet som gir ham enda mer makt.

SIDE 14 OG 15

Smittes mens de venter

KØ: Nye regler gjør at fastleger ikke lenger kan skrive ut medisiner som beskytter mot hivsmitte. Det har ført til lange køer og minst ett tilfelle der en person ble smittet mens han ventet.

SIDE 10 OG 11

Mari Eifring (redaktør)
Eirik Grasaas-Stavenes | Sissel Henriksen | Peter M. Johansen
Yohan Shanmugaratnam | Yngvild Gotaas Torvik | Amal Wahab
utenriks@klassekampen.no

UTENRIKS

FOTO: SANTINO GALAZZO, AP/NTB SCANPIX

DAGENS TALL:

108

Konteinerskipet Alexander Maersk, med 100 migranter i Middelhavet om bord, nektes å legge til kai i Italia. Konteinerskipet reddet torsdag 108 migranter. I går ettermiddag var båten for tredje dag på rad forankret utenfor havnebyen Pozzallo, med de 108 fortsatt om bord. ©NTB

Vil gi EU-styrker til FN og Nato

Nye militærstyrker som utvikles innenfor EUs nye forsvarssamarbeid Pesco, skal også kunne brukes av FN og Nato. Det ble avgjort på EUs

forsvars- og utenriksministermøte i Luxembourg mandag. EU står likevel fast på prinsippet om at medlemslandene kun har ett sett med militære styrker, understrekes det i beslutningen. ©NTB

Politiet: Over 80 drept i Nigeria

Minst 86 mennesker er drept i angrep mot landsbysamfunn i avsidesliggende deler av det sentrale i Nigeria, opplyser politiet. Nomadiske gjeterne anklages av politiet for å stå bak massakrene, som skjedde i flere landsbyer i Barikin Ladi-området i delstaten Plateau. En talsperson for politiet i Plateau sier 86 personer er drept. ©NTB

Erdogans valgseier vil bety en

Bli mer makt av gjenva

VINNER: President Recep Tayyip Erdogan og AKP vant søndag både parlamentsvalget og presidentvalget i Tyrkia. Dermed får landet et nytt president-system som gir mer makt til Erdogan.

tisk allianse etter kuppforsøket mot Erdogan 2016, og i søndagens parlamentsvalg fikk de til sammen en liten majoritet av stemmene. Nå vil partiene danne en ny regjering sammen.

En autoritær, høyre-radikal, islamistisk og ultranasjonalistisk regjering, noe som vil bety en fortsatt hardhendt behandling av opposisjonelle stemmer og et anstrengt forhold til EU.

Samtidig er valgresultatet omstridt, og det blir snakket om valgfusk.

Arnljot Ask fra partiet Rødt har vært til stede som valgobservatør i provinsen Siirt i de kurdiske områdene sørøst i Tyrkia, invitert av det kurdiske opposisjonspartiet HDP.

Han forteller at HDP har gått ut med anklager om valgfusk fra regjeringens side i den kurdiske regionen. Ask sier at han og andre norske, italienske og britiske ob-

FOTO: C. SIMON, AFP/NTB SCANPIX

DAGENS NAVN:

Harley-Davidson

Den amerikanske motorsykkelprodusenten Harley-Davidson vil flytte noe av produksjonen sin ut av USA for å unngå økt toll i Europa. Det er produksjonen av motorsykler som eksporteres til EU, som skal flyttes til fabrikker utenfor USA, etter at EU økte tollene fra 6 til 31 prosent. Harley-Davidson-fabrikken i Milwaukee sier at de ikke ønsker å øke prisen for å unngå varig skade på salget i regionen. ©NTB

TYRKIA

Av Joakim Medin, Ankara

Vi hører kjempifesten fra over en kilometer unna. I foretningstrøket i det vestlige Ankara finnes det et høyt, marmorhvitt hus med de opplyste ordene «AK PARTI» på taket – det tyrkiske regjeringspartiets hovedkvarter. På fasaden er det to gigantiske portretter av president Recep Tayyip Erdogan. Under sin leder samlet titusenvis av

mennesker seg på søndagskvelden for å danse, syng og vifte med tyrkiske flagg.

Mange av deltakerne holdt opp fire fingre i luften, det islamistiske Rabia-tegnet som Erdogan har overtatt. Andre formet fingrene i et ulvetegn, et symbol for De grå ulver, en paramilitær, islamistisk og høyreekstremistisk gruppe som lenge har vært fotsoldater for det ultranasjonalistiske MHP.

I nærheten av festen ved AKP-bygningen ble det skutt med en kalasjnikov.

Vil lage ny regjering

AKP og MHP skapte en poli-

n svekking av det parlamentariske demokratiet:

igere lg

VALGSEIER: Recep Tayyip Erdogan hilser sine støttespillere etter å ha blitt gjenvalgt som tyrkisk president på søndag. Nå innfører han et nytt presidentsystem som vil gi ham ytterligere makt, noe opposisjonen mener vil svekke demokratiet i Tyrkia ytterligere.

FOTO: PRESIDENCY PRESS SERVICE/AP/NTB SCANPIX

FAKTA

Resultatet i presidentvalget:

- Recep Tayyip Erdogan (AKP): 52,5 prosent
- Muharrem Ince (CHP): 30,7 prosent
- Selahattin Demirtas (HDP): 8,4 prosent
- Meral Aksener (Iyi-partiet): 7,3 prosent

Resultatet i valg av nasjonalforsamling:

- Rettferdighets- og utviklingspartiet (AKP): 42,5 prosent
- Nasjonal bevegelse (MHP): 11,1
- Republikansk folkeparti (CHP): 22,7
- Folkets demokratiske parti (HDP): 11,6
- Det gode partiet (Iyi): 10
- Erdogans allianse (AKP, MHP, BPP): 53,6
- Opposisjonsalliansen (CHP, Iyi, SP, DP): 34,1

Kilde: NTB/Hürriyet

oss foran YSK i Istanbul, men vi kunne ikke forlate stedet fordi vi var omringet av regjeringstilhengere. De var bevæpnet, og vi hadde hørt skuddvekslinger mange steder, forteller politikeren, som vil være anonym.

Klassekampen var selv vitne til at hele bydelen omkring YSKs lokaler i Ankara ble militarisert av hundrevis av politibetjenter med våpen og skjold for å forhindre opposisjonelle ansamlinger. Samtidig lot politiet tusenvis av regjeringstilhengere forårsake trafikkaos og lange køer på Ankaras gater halve natta. AKP-velgere kjørte rundt i lange konvoier, spilte høy musikk og viftet med partiflagg.

Økt polarisering

I Ankara overnatter jeg på mitt vanlige hotell. Personalet har vært den samme i flere år. Vi tar en røyk ute i hagen og ser MHP-tilhengere suse forbi i biler og rope av full hals: Allah akbar!

Feiringene er identisk med de vi observerte etter at kuppforsøket ble slått ned i 2016 og etter folkeavstemningen i 2017. Personalet på hotellet er alle unge, kosmopolitiske, sekulære og vestligorienterte tyrkere som avskyr presidenten og agendaen hans.

– Jeg har en slags verk i hjertet. Jeg er så skuffet – igjen. Både over folk som meg og over folk som støtter Erdogan. Vi har mislyktes igjen, sier en ung mann som arbeider på hotellet.

I land etter land vinner autoritære, sterke menn som Erdogan store valgseire. Vi finner nyheter om at Aserbajdsjans president Ilham Alijev, Ungarns statsminister Viktor Orbán og en rekke andre internasjonalt kritiserte lederfigurer gratulerte Erdogan med seieren på søndag kveld. Allerede før resultatet var klart.

utenriks@klassekampen.no

servatører har dokumentert valgfusket.

Overvåket valglokaler

Ask har også observert den militariserede konteksten valget ble arrangert under.

– Utenfor en tredel av valglokaler i Siirt brøyt man tidligere praksis om at det ikke skal vært tungt bevæpnet politi eller militær nærmere enn 100 meter fra bygningen. Men i år har politi og soldater større spillerom på grunn av unntakstilstanden. Flere av lokalene vi besøkte, var som militærbaser, med tungt bevæpnede soldater som overvåket valglokalene, sier Ask.

Ask var valgobservatør i de kurdiske områdene i 2011 og to ganger i 2015. Han forteller at det militære nærværet og andre innskrenkinger ikke er noe nytt i regionen. Når det er valg, blir det en trykket stemning. Men en ny valglov har endret prosedyrene for når valglokalene stenger.

– Før var det styrer med representanter for alle partiene som tok hånd om valgurnene, men nå er et statlige byråkrater som gjør det. Det er nå stor fare for at regjeringslojale tjenestemenn kan manipulere valgsedlene eller få dem til å «forsvinne».

Ask forteller at HDP likevel feiret på søndagskvelden fordi de – tross hard statlig undertrykkelse siden 2015, tusenvis av arresterte politikere og partiaktivister, samt en presidentkandidat i fengsel – klarte å komme seg over sperregrensen i Tyrkia, som er den høyeste i verden.

– Det har vært fest her også siden de klarte å komme inn i parlamentet. Det viktigste for dem var å komme seg over sperregrensa på ti prosent, sier han.

Nytt presidentsystem

Den politiske alliansen mellom AKP og MHP sto også bak en folkeavstemning i

april i fjor, der en knapp majoritet stemte ja til at Tyrkia skal gå over fra et parlamentarisk system til et presidentsystem. I søndagens valg fikk Erdogan en liten majoritet av stemmene og vil bli den nye lederen i dette presidentsystemet.

Nå venter store reformer som vil gi Erdogan betydelig mer makt. Han vil kunne utnevne eller sparke ministre, byråkrater og viktige dommere. Han kan erklære unntakstilstand og styre via dekret. Samtidig svekkes parlamentets makt, og parlamentarisk

Arnliot Ask

Muharrem Ince

kerne får begrensede muligheter til å stille spørsmål til og granske presidenten.

Det handler om en legalisering av det regimet Erdogan etablerte i 2014, i strid med grunnloven som sier at presidentembetet skal være ikke-politisk. Gjennom maktkonsentrasjonen tar Tyrkia i prinsippet farvel med sitt parlamentariske demokrati, som allerede har vært svakt i mange år.

Veien videre

Hos opposisjonen gikk debatten om veien videre umiddelbart i gang. En av profilene i det sosialdemokratiske CHP, partiet til Muharrem Ince, som var Erdogans fremste utfordrer i presidentvalget, advarer mot politisk vold. Ince har bedt folk om å samle seg foran YSK, den sentrale valgkomiteen, for å få garantier om at det ikke foregikk valgfusk.

– Vi var mange som samlet